В статті проаналізовано взаємодії між очікуваним продуктом у проекті створення виробничо-переробного комплексу (ВПК) та групами процесів управління таким проектом. Розроблено модель впливу кількісних і якісних властивостей ВПК, як продукту, на передпроектні та проектні процеси управління складовими проекту та процеси його ініціалізації

Ключові слова: продукт проекту, процеси управління, модель, ініціалізація проекту, виробничо-переробний комплекс

В исследовании проведен анализ взаимодействия между ожидаемым продуктом проекта создания производственно-перерабатывающего комплекса (ППК) и группами процессов управления этим проектом. Представлена модель влияния количественных и качественных показателей ВПК, как продукта, на предпроектные и проектные процессы управления его составляющими и процессы инициализации самого проекта

Ключевые слова: продукт проекта, процессы управления, модель, инициализация проекта, производственно-перерабатывающий комплекс

УДК 658:631.36

МОДЕЛЬ ВПЛИВУ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПРОДУКТУ НА ІНІЦІАЛІЗАЦІЮ ПРОЕКТУ

І.М. Флис
Кандидат технічних наук, доцент
Директор екологічного коледжу
Львівський національний аграрний університет
вул. Замарстинівська, 167, м. Львів, Україна, 79068
Контактний тел.: 096-558-34-35
E-mail: ihorflys@ukr.net

1. Вступ

Однією із головних проблем, що існують в агропромисловому комплексі України, є потреба забезпечення високої ефективності, тобто рентабельності виробництва. Запропоноване [1-4] вирішення цієї проблеми шляхом створення виробничо-переробних комплексів (ВПК) для вирощування, зберігання сільськогосподарської продукції та максимальної переробки її в продукти харчування відкриває нові можливості: фінансово-економічні, матеріально-технічні, соціально-культурні, екологічні. Опанування цих нових можливостей і є сукупністю отримуваних із проектом ВПК нових продуктів і послуг. Власне вони передбачувано будуть отримані після досягнення цілей і місії проекту створення виробничо-переробного комплексу.

2. Постановка проблеми

Для впровадження інноваційних проектів створення ВПК на виробничо-технологічній і матеріально-технічній базі новостворюваних чи вже існуючих сільськогосподарських підприємств (СГП) необхідна науково-обґрунтована методологія управління такими проектами. Це стосується теоретичного обґрунтування методів і моделей, які необхідні для ефективної взаємодії груп процесів управління, а найперше – для процесів ініціалізації проекту. Вирішення означеної проблеми направлене на розвиток теорії і практики управління інноваційними проектами в галузі агропромислового комплексу.

3. Аналіз останніх досліджень і публікацій

Для впровадження інноваційних проектів створення ВПК розроблено необхідну науково-обґрунтовану методологію управління ними. Так у ряді публікацій, наприклад [1], викладено методологію інженерного забезпечення комплексності вирощування і переробки сільськогосподарської продукції в окремому господарстві. Саму ідею створення виробничо-переробних комплексів на базі окремого сільськогосподарського підприємства висунуто ще у 2006 році [2], а теоретичні передумови актуальності таких інноваційних проектів розвинуто в багатьох публікаціях, зокрема [3, 4]. Деякі вчені безпідставно, на наш погляд, називають такі виробничо-переробні комплекси – кластерами. Це не зовсім вірно, оскільки під терміном «кластер» (від англ. cluster - нагромадження) розуміють об'єднання декількох однорідних елементів, яке можна розглядати самостійним об'єктом, структурною одиницею, що володіє певними властивостями. Одначе, технологічні процеси на полях, у тваринницьких фермах та в малих переробних підприємствах не можна вважати однорідними елементами, а відтак – ВПК не є кластером.

Теоретичні основи науки про управління проектами висвітлені у багатьох працях, наприклад [5, 6, 7]. У них розроблено і викладено основні визначення та терміни, які, застосовуються в управлінні проектами, окреслено складові, які потрібні для управління ними, визначено головні групи процесів в управлінні проектами, важливі процедури та функції.

Однак, існуюча значна теоретична і науково-методологічна база для управління проектами, на нашу думку, потребує певної адаптації до проектного середовища, яке склалось, як в сільськогосподарському виробництві, зокрема, так і в агропромисловому комплексі, загалом.

4. Формулювання цілей статті (постановка задачі)

В системі управління проектом створення ВПК важливою є роль і місце властивостей продукту. Продуктом такого проекту можна вважати:

© І.М. Флис, 2013

1) існуючу проблему;
2) нові можливості;
3) сукупність отримуваних із проектом нових продуктів і послуг;
4) виробничо-переробний комплекс із своїми властивостями.

Проблем в агропромисловому комплексі України існує багато, однак вирішення головної із них – забезпечення високої ефективності виробництва, відкриває, як згадувалось на початку цієї статті, цілком нові можливості. Осягнення цього, власне, і є тією сукупністю отримуваних із проектом нових продуктів і послуг. Виходячи із таких міркувань цілком справедливо вважаємо, що продуктом проекту створення ВПК потрібно вважати сам виробничо-переробний комплекс із притаманними йому властивостями.

В даному дослідженні ставимо за мету проаналізувати властивості продукту проекту створення ВПК та змоделювати їх вплив на процеси ініціалізації згаданого проекту, а також на усі процеси, які ведуть до цього.

5. Виклад основного матеріалу

Розглянемо місце і роль продукту проекту створення ВПК в групах процесів управління такими проектами (рис. 1).

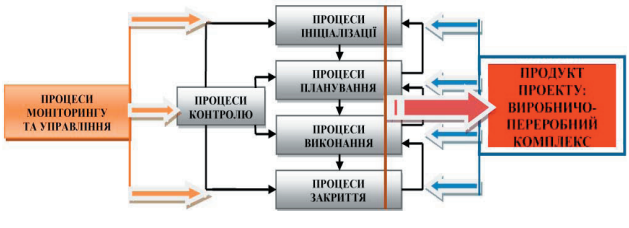

Рис. 1. Вплив продукту проекту створення ВПК на взаємодії у групах процесів управління його складовими

Як бачимо із цієї схеми, продукт проекту створення ВПК, а саме його властивості чинять зворотний вплив на всі групи процесів управління складовими такого проекту. Однак продукт проекту і є тим головним результатом, його місією, заради яких власне й ініційований сам проект. Отже можемо констатувати діалектичну єдність, взаємозв'язок і взаємну залежність процесу і результату: проект є керованим процесом створення унікального продукту – ВПК, що є його місією, але властивості майбутнього результату – продукту проекту, тобто властивості ВПК, чинять суттєвий зворотний вплив на всі процеси управління складовими такого проекту.

Розглянемо властивості продукту проекту, які поділимо на кількісні і якісні. До кількісних властивостей продукту проекту віднесемо такі:

1) виробнича програма ВПК – проектна спеціалізація (види вирощуваної чи отримуваної продукції) і потужність (кількість продукції) сільськогосподарського та переробного виробництва;

2) капіталовкладення – необхідні одноразові затрати грошових коштів на впровадження проекту ВПК;

3) рентабельність – прибутковість виробництва після запуску ВПК в експлуатацію, в тому числі, що дуже важливо, порівняно із тільки сільськогосподарським виробництвом, тобто отримувана додаткова вартість;

4) окупність – термін повернення капіталовкладень у проект створення ВПК.

Якісними властивостями ВПК вважаємо наступні:

1) інноваційність – використання у проекті ВПК сучасних технологій та устаткування, методів і засобів управління його діяльністю;

2) інвестаційність – привабливість до залучення і вкладення коштів у проект ВПК для зацікавлених юридичних і фізичних осіб;

3) значущість – привнесення ґрунтовних економічних, соціальних, культурних і екологічних змін на даній території;

4) вмотивованість – пристосованість, схильність проекту ВПК до ініціювання та впровадження (рис. 2).

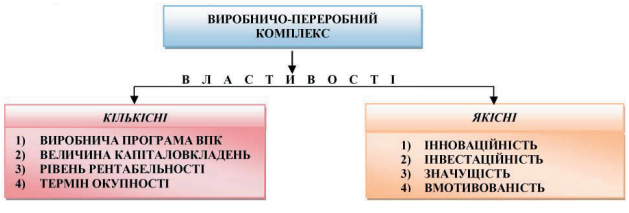

Рис. 2. Властивості виробничо-переробного комплексу, що чинять вплив на процеси управління складовими проекту його створення

Проаналізуємо вплив кількісних і якісних властивостей продукту проекту створення ВПК на процеси управління складовими, а найперше – на процеси ініціалізації, без яких будь-який проект не розпочнеться взагалі (рис. 3).

Рис. 3. Модель впливу кількісних і якісних властивостей ВПК на процеси ініціалізації проекту

Процеси ініціалізації безпосередньо залежать від ступеня ідентифікованості проекту ВПК, а також від його конфігурації, концепції та змісту. Кількісні властивості продукту прямо впливають на ідентифікацію та конфігурацію проекту, тобто його доцільність (потребу в ньому), види і обсяги робіт для його впровадження, терміни їх виконання, а також витрати ресурсів і коштів, та опосередковано – на його концепцію і зміст (місія проекту, його цілі, сукупність отримуваних продуктів і послуг). Якісні властивості продукту чинять вплив навпаки: безпосередньо визначають концепцію і зміст проекту, та опосередковано діють на конфігурацію та його ідентифікованість. Однак вплив кількісних і якісних властивостей продукту є комплексним і

взаємопов'язаним, а тому потрібно виявити і кількісно оцінити вагу кожної компоненти.

6. Висновки

1. Проект виробничо-переробного комплексу є керованим процесом створення унікального продукту, що є його місією, але властивості майбутнього результату, тобто властивості ВПК, чинять суттєвий вплив на всі групи процесів управління складовими кожного такого проекту.

2. Кількісні і якісні властивості ВПК чинять вплив на процеси управління складовими та процеси ініціалізації проекту.

3. Вплив кількісних і якісних властивостей продукту проекту – ВПК, є комплексним і взаємопов'язаним.

7. Перспективи подальших досліджень

Процеси ініціалізації проекту створення ВПК безпосередньо залежать від кількісних і якісних властивостей продукту проекту. Однак вплив властивостей продукту проекту є комплексним і взаємопов'язаним, а тому перспектива подальших досліджень полягає у тому, щоб виявити і чітко розмежувати (детермінувати) кількісний вплив кожної компоненти зокрема.

Література

1. Флис І.М. Інженерне забезпечення комплексності переробки сільськогосподарської сировини / І. М. Флис, Ю. В. Шимонюк, О. Г. Гордійчук // Вісник Львів. націон. аграрн. ун-ту : Агроінженерні дослідження, 2005. – №9. – С. 65-69.
2. Флис І.М. The projects development of the complex reprocessing of agricultural raw material in economies [Rozwytok projektiv kompleksnoji pererobky silskogospodarskoji syrowyny w gospodarstwax] // Announcer of agrarian science. [Visnyk agrarnoji nauky] – К. – 2006. – Special issue [Specialnyj wypusk], August. – pp.121-125.
3. Флис І.М. Управління інженерними проектами виробничо-переробних комплексів /І. М. Флис // МЛТРОЛЬ-2010 / Механізація та енергетика в с.-г. виробництві. – Том 12. – Люблін, 2010. – С. 75-81.
4. Флис І.М. Науково-практичні аспекти управління проектами для виробничо-переробних комплексів / Флис І.М. // ТЕКА / Польська академія наук// Комісія з механізації та енергетики с.-г. виробництва. – Том. XI. – Люблін, 2011. – С. 83-91.
5. Орр А. Д. Управління проектами /А. Д. Орр. – Дніпровпетровськ : Баланс Бізнес Букс, 2006. – 210с.
6. Руководство по управлению инновационными проектами и программами : т. 1, версия 1.2 / проф. С. Д Бушуев – К. : Науковий світ, 2009. – 173с.
7. Управление инновационными проектами и программами на основе системы знаний Р2М : Монография / Ф. Ярошенко, С. Бушуев, Х. Танака. – К. : «Саммит-Книга», 2012. – 272с.

Abstract

It is important in the system of management by a project creation of production-reprocessing complex (PRC) a role and place of properties of product. The very production-processing complex (PRC) which is the subject of our research we are considered the product of innovative project. Our purpose in this research is to analyze properties of product in the project of creation of PRC and model their influence on the processes of initializing of the mentioned project. It is analyzed in the presented article the interaction between the product of project of PRC creation and by the groups of processes of its management. We are developed the model of influence of quantitative and qualitative properties of PRC on the pre-project and project processes of management by the components of each such project and, consequently, are its initializing. The processes of initializing of project of PRC creation directly depend on quantitative and qualitative properties of the project product. However influence of properties of the project product is complex and interrelated, and that is why it is necessary to discover and expressly differentiate quantitative influence each the components in particular. The decision of the noted problem is directed on development of theory and practices of management innovative projects in the branch of agro industrial complex of Ukraine

Keywords*: product of the project, management processes, the model, the initialization of the project, production and processing facility*